

N° 3
4 M^AR^TS
1935

Meie Aeg

Rohkem õnnelikke perekondi!

Perekond on ühiskonna ja riigi alus. Milline on perekond, selline on ühiskond ja riik. See on paratamatu tõsiasi, seepärast — rohkem õnnelikke perekondi, rohkem puhtaid perekondi, rohkem ausaid perekondi!

Mis on perekond? Mees, naine ja lapsed, äärmisel korral ainult abielupaar. Abielupaaril peab olema lapsi, wälja arvatud juhud, kus haigused jeda keelawad.

Kaks prouat kohtawad hulga aja järele. Noorepõlwe sõbrannad. Loomulikult jutt kaldub praegusele elujärjele. Üks jutustab, et tal on hea mees, kolm last ja on rahul oma eluga. Warandust neil küll pole, kuid tulewad omaga läbi. Mees töötab ja hoolitseb igapäewase leiva eest. Teine ütleb: „Kui õnnelik sa oled, et sul on kolm last!“ Ta jutustab, et neil on ka kenake elu, juba majagi ostetud, ja praegu ta käib ringi, et waadata, kust saaks osta auto. Esimene proua kuulab jeda kõike ja küsib siis wiimaks, kas ta sõbrannal on ka juba lapsi ja mitu. „Oh, kes wõib niiid laste peale mõelda, ihegi rasked ajad,“ kõlab kerge wastus. — Jah, „rasked ajad“, maja, auto ... Abielust pole õieti aru saadud, õige perekonna mõistmisele pole tulnudki.

Abielu ja perekond on Looja käik. Kohe, kui Jumal oli walmistanud maa ja tema peal kutsunud ellu eluawaldused, päikese, kuu ja tähed, puud ja põõsad, leiva ja wee, linnud ja loomad — lõi ta ka inimese, mehe ja naise, õnnistas neid ja ütles: „Lehke sugu, ja teid saagu palju, ja täitke maa.“

Jumal ei käskinud esimejel abielupaaril kahekefi jääda, waid luua edasi Jumala tööd, luua perekonda, õnnelikku perekonda.

Õnnelik perekond! Milline see on? Neil päewil tuli nende ridade kirjutaja juure 10-aastane tütarlaps, kurb, tõsine ilme näol, jumurfades tüksles, nutupear silmas, ja sõnas: „Tulge meie poole appi, meil on juur pahandus isa ja ema wahel!“ Ei, see pole õnnelik perekond, ei jeda saa teha õnnelikuks külastamisega ega noomitusega.

Teine juhtum: Isa pole koduarmastaja. Wiib meekeldi joogikohtades ja mujal. Tuleb joobnult koju. Tuleb keelatud kohast koju. Pahandused, tülid on jelle tulemusjeks. Igapäewase leiva raha on annud wiinamüüjatele ja teistele meelitajatele, oma tööpalgat on wiinud wiinakeldrisse ja labareesse, naisele-lastele jääb osaks meeleheide.

Kolmas juhtum: Emal pole aega laste jaoks, need on teenija hoole usaldatud. Emal on kiire — peab ette walmistuma kohwiku, teatri, jeltskonna

ja muu jaoks. Tundide wiisi ta seisab peegli ees, jeab end, pahandab õmbleja, kiibarategija, juukjuri üle. Oh, lapsed, need tiilitawad ka weel siin ees... Minnaakse jeltskonda õhtul, ollakse jeal hommikul. Siis on end ülewäsitatud ja enesetunne on äärmiselt halb. Kodu tundub tihhi ja lage jeltskonna rõhkawa õhtkonna wastu. Elu on tajakaalus wälja wiidud. Selles olukorras ei saa olla õnnelikku perekonda.

Nii wõime kõnelda neljandast, wiiendaist ja weel paljudest juhtumest, mis teewad perekonna mitte õnnelikuks, waid õnnetuks.

Õnnetu, autu, korratu perekonnaelu on ühiskonna ja riigi juur õonestaja ja rahwa tulewiku heaolu häwitaja. Millised on isade ja emade eluwiisid, wahekorrad, jellisteks kaswawad lapsed. Puudub ausus, puhtus wanemate hinges, siis see puudub ka lastel. Elab isa lõbustustele, alkoholile, tubakale ja muule „mehelikkuje tunnusele“, siis teeb ka poeg peagi jedaajama. Armastab ema wiibida kohwikus ja „intelligentsele nõuetawas“ jeltskonnas, tegeleb palju oma joenguga, kulmude ja ripsmete wärwimisega jne., siis ta unustab oma piitka nime, siis ta argu inestagu, et tütar teeb liig warakult jedaajama ja wõib jattuda õnnetule libedale teele. Mida isad-emad küllawad, jeda nad ka lõkkawad.

Miks on sagedased tülid ja arusaamatused kõi-jal? Õnnetute perekondade tülide wili! Miks puudub ausus, puhtus, ja lõkkab ebamoraalsus? Õnnetu perekonna kaswatuje wili.

Õnneliku perekonna alus on armastus mehe ja naise wahel. Ja jumalakartus. Reed on ainjad ja parimad alused. Sellise õnneliku perekonna mõju on juur. Wanemate hoole usaldatud lapjed näewad lahkust, wiidakust, õrnust, armastust, jumalakartust, puhtust ja see õilistab noort hinge, ilustab jeda, sinna kogub jeda külluses ning hiljem kiirgab see õnnistus wanemaile enestele ja kõigile teistele inimestele maijes elus.

Kuid heakorra wastutus ei lasu ainult abielulistel. Ka wallalised austagu korralikke eluwiise. Nad kuulwad ka perekonda ja neil on pealegi oma perekonna ajutamine ees. Nende wäärjannud halwawad januti perekonnaelu, rõõwawad nende oma kui ka teiste tulewiku.

Õnnelik perekond ehitab õnneliku ühiskonna ja riigi, seepärast pole meil tarwis rohkem merd ja laiemat maad, waid — rohkem õnnelikke perekondi!

G. Mägi.

Riigivanem K. Pääts
oma pojapojaga

ÕIGE ELUKORRALDUS

Seites pilke suurele inimmasjale, mis asub maailmas, näeme, et selles leidub igasuguseid inimesi. Mõned neist on õnnelikud ja nad on oma eluga rahul, sest nad on osanud oma elu hästi korraldada. Eärrasjed inimesed waatawad julgusega tulewikku ning ei kohugi, kui tuleb hädasid ning muresid. Kuid on ka inimesi, kes ei ole sugugi rahul oma eluga, waid tunnewad hinges alati tuska ja nad ohkawad alati, kaewates, et saatus ei ole nende wastu armuline, waid pakub neile ainult raskusi ning wiletusi, mis näiwad neile olewat ärawõitmatud. Sagedasti heidawad nad julguse, panewad käed riipe ja ootawad, et tundmatud wõinud annaksid neile midagi ja teeksid nende elu heaks ning meeldiwaks. Salwemal juhul lahkuwad nad tüdimuna elust, järele jättes kõlawõnalisi kirju, milledega tahetakse pehmendada oma tegu, seletades, et neil ei ole elus enam midagi meeldiwat ega kirgast, waid kõik-

jalt paistab wastu ainult tühjus, eemalepeletaw iikfindus ja õudsus.

Wanarahwas on teinud oma tähelepanekuijt järelduse, et igaiiks on oma õnne sepp. See lause on ilusasti tabatud; ta kohustab meid endast mõtlema, sest on ju meie kõikide igatus olla õnnelik elus. Kuid mis on aga siis õnne alus? Mis on piisw wahend, mida wõib omada iga inimene, et olla õnnelik. Kui tihti oleme kuulnud seda sõna, kuid kui harwa oleme mõistnud selle õiget mõtet. See sõna on rahulolemine, kõigepealt rahulolemine iseendaga. Selle all ei tule mõista inimeste rahulolemist iseendestega, mis on ainult nende ottekujutuse tagajärg, et kõik, mis nad teewad, on tehtud eeskujulikult ja hästi. Iseendaga rahul olla tähendab omada kooskõla oma wälise ja seesmise elu wahel, et kunagi ei ole wastolu inimese tegude ja kohusetunde wahel. Tegutledes ja elades nii, et wõime austada iseennast, et meie

teadmus mõistab meid alati õigeks Jumala ja inimeste ees, siis oleme õnnelikud. Minult siis ollakse aga iseendaga rahul, kui ei olda teadlik ei üheski etteheites ega jüüis, vaid kui omatakse puhhas jüdametunnistus ja heategude mälestus.

Säärase wahendi taotlemiseks, mis jäilitab meil püüwa õnne, on wajalik omandada täiuslik iseloom. Inimesel on võimalik arendada oma hingelisi omadusi ja waimseid wõimeid kõige algelisemast astmest äraarwamata kõrgusele. Säärane iseloom aitab jaa wutada eluõnne, mis seisab lohuuste täpses täitmisel, wooruslikus elus ja puhtas jüdametunnistuses. Meie olemus on nagu aed ja selles aias on meie tahe peremeheks. Ta võib seal kallida nõgeseid ning ohakaid või kaswatada wäärtuslikke taimi ja õitsewaid roose.

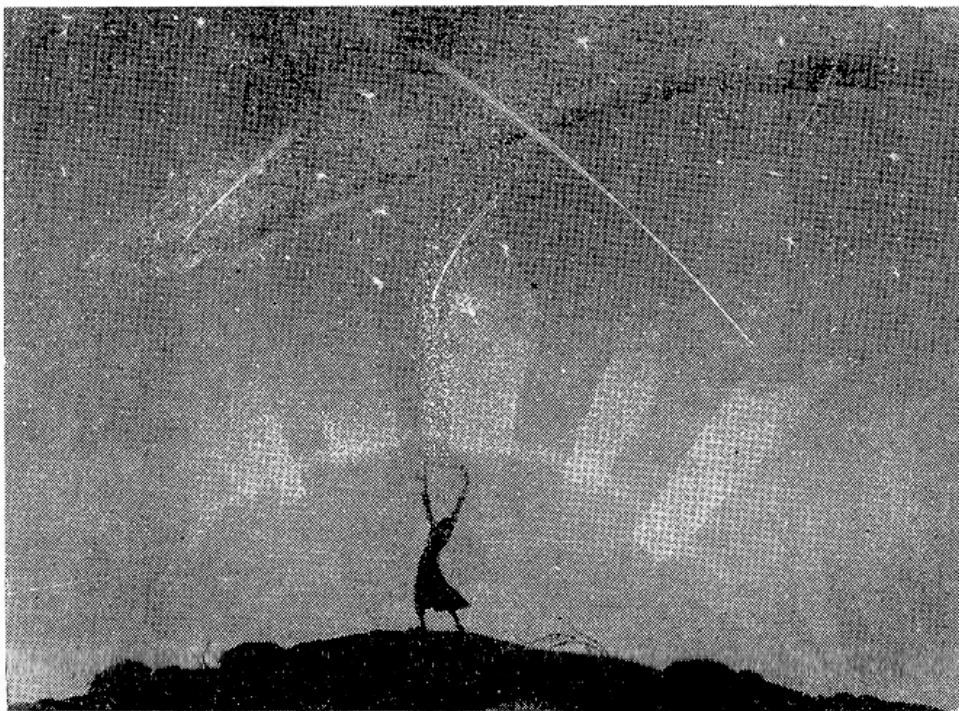
Kui oleme istutanud oma hinge ja iseloomu õiljaid omadusi, kui meie olemusaias kaswawad igawiku-wäärtusega waimuwõimed, siis wõime tegutseda nii, et meil ei ole kunagi põhjust põlata end. Kui meil jell puhul ka puudub mõningaid wäliseid hüweseid, siis oleme õnnelikud jurelikkude hulgas. Me ei kadedasta siis rikkaid, kes on armetud keset oma rikkust, sest nad ei jaa rõõmustada oma seesmise ja wälise elu kooskõla üle. Siis ei ole meil ka kadestust wõimsate isikute elu üle, kes walitsewad troonidel, kuid kes wõigast hirmu tundes waatawad surmale wastu. Meis kaowad siis ka kadestustunded wälise ilu üle, mis kaob aastate möödudes. Kõik need on kaduwad hüwed, kuid hingeline ilu, waimne wõime ja jüdametunnistuse puhtus on jäädawad

warandused. Seepärast püüdkem jõuda nii kaugele, et wõikime enestega nende wäärtuste juhtes rahul olla, siis ei puudu meil elus õnne.

Teiseks meie õnne tingimuseks on rahulolemine inimestega. Ärgem nõudkem, et nad oleksid täiuslikumad kui nad on. Põlakem nende rumalust, nõrkust ning patte ja püüdkem neid nendest eemaldada, kuid neid endid aga armastagem. Ükski inimene ei ole täiesti rikitud, nii et tal ei ole ühtki head omadust, kuid ükski inimene ei ole ka nii täiuslik, et ta on weata. Nähkem igas inimeses ainult jeda, mis on temas hindamiswäärne. Nii õpime inimesi armastama, ja meis tekib soow neid õnnelikuks teha. Meie õnn ei ole täiuslik, kui teame, et mõni inimene kannatab meie pärast. Kuigi meie wõimuses ei seija igaiht õnnelikuks teha, wõime aga siiski jelle eest hoolt kanda, et keegi ei kaotaks meie pärast oma rahu, rõõmu ja õnne. Õnn, mida walmistame teistele, rõõm, mida wõimaldame oma tuttawale, on meie oma õnne küll, millest omandame warem või hiljem rikkaliku lõituse.

Meie ise oleme oma õnne sepad, seepärast peame ise hoolitsema oma õnne eest, sepiitsema teda jelliseks, et ta on kindel ja wastupidaw, ka siis, kui oleme mures ja wiletuses. Seepärast tundkem eneses püüdu tõusta kõrgemale elu igapäewajusest, jäilitagem oma hinges lapsele kuuluw õrnus ning jüdametunnistuse puhtus, siis jõuame ligemale üliinimusele õnnele.

R. Winglas.

H. Lepik —
„I g a t s u s“

SUREMATU RAHVUS

Suute elab igal pool maailmas. Saba liigi üheteist sajandit neil pole enam olnud oma riiki, siis nad on säilitanud rahvuse. Meile on suhtunud alatasa waenuliseks, siis nad on etendanud rahwaste elus kandwamat osa. Nende käes on praegu wõrdlemisi suured kapitalid. Nad on suured ettevõtjad ja ärimehed. Meist on ka filmapaistwaid teadlasi. Nende keskel on wõrjunud uueaja maailmawaate loojaid. Spinoza löi ratsionalismi, Marx — sotsialismi, jne. Nende keskel on kõige suuremaid jumalajalgajaid ja ka kõige alalhoidlikumaid usklikke. Üldse väga äärmuslik rahwas.

Suudi rahwas on tõusnud Sumala määramisel. Tal oli iseäraline misjon rahwaste keskel, hoida Sumala ilmutusi ja arendada kõlbelist eluviisi. See ülesanne nõuab ka alalhoidlikku rahwast. Selle rahwa ülemus oli kord üle kõigi rahwaste. On öeldud: „Seesmine rahwas on tõesti üks tark ja mõistlik rahwas . . . Ja misjuguine juur rahwas on, kel nii õiged seadmised ja kohtuseadused!“ 5. Moos. 4, 6. 8. „Oh väga õnnis oled ja Iisraell kes on su sarnane? Üks rahwas, kes abi saab Jehoowa käest.“ 5. Moos. 33, 29. Selle rahwa sünnikoht oli wana-maailma kultuuri keskuses, kaubandusliku läbikäigu sõlmes. Niisiis jumalikkude ilmutuste ja joodja asukoha tõttu on see rahwas omandanud suure waimsed wõimed.

Suimese andekus võib olla kas õnnistuseks või õnnetuseks. Talitab ta jumalikkude eeskirjade järele, siis on õnnistus, kui mitte, siis on õnnetus. Mii on see olnud ka juudi rahwaga. Ta ei püsinud oma ülesande kõrgusel. Languse tõttu ta on läinud äärmustesse. Ta on wisanud oma prohwetid kiwidega surmaks ja wiimaks korda saatnud kõige suurema kuriteo — ära heitnud ja surma pannud Sumala Poja.

Sumal on nad ka ära heitnud. Nad on saanud „ehmatuseks, tähendamiseks ja naerujutuks kõige rahwa seas.“ 5. Moos. 28, 37. Nad on kaotanud iseiseiwuse ja muutunud kõigist rahwastest wihatawaks. Mastatuhandete jooksul on nad pidanud kannatama suuri tagakuusamisi. Neil pole enam kaua olnud ifamaad. Teiste rahwaste keskel ja koguni surwe all nad on pidanud otjima elamiswõimalusi ja nii on nende erialaks saanud äritsemine.

Suudi rahwas on langenud oma alguslikust seisukohast. Nad hoiwad alal küll oma rahvuse, aga lähewad kaasa muu maailmaga. Ka nende keskel on tõusnud rahwuslikke juhte, kes nende tegu hukka mõistawad. Nimelt nende uueaja prohwetitel on mõte oma rahwas wiia jälle oma maale, kus nad wõiksid elada rahus ja harida maad. Paljudes kohtades on muutunud Palestiinasse rändamine para-

tamatuks tagakuusamiste pärast. Sisserändajate arm on tõusnud aastas 60 tuhandele.

Seetõttu paljud kristlased ka usuvad, et Sumal on määratud aja, mil juudid saawad jälle oma riigi ja iseäralise õnnistuse ning nende walitsusega algab maailmas rahuriik. See on ekslik waade; piibel ei ilmuta seda. Kõigewägewam ei anna neile mitte maailmawalitsust. Ettekuulutused tähendawad Kristuse peale, kes on waid sündinud nende soost. Massiliseist sisserändamisest ei saa ka olla juttugi. Praegugi juba on seal tekkinud immik. Mjutakse elama linnadesse, põllumajandus jääb korraldamata.

Suudi rahwas on end täielikult lahutanud Sumala plaanist. Kui rahwas terwikuna ta ei kuulu enam Sumala riiki. Minult see, kes parandab meelt ja wõtab vastu Kristuse, saab Sumala armu osaliseks. Sumal on apostlite ja teiste ristilipu kandjate läbi kogunud teise rahwa, kes tema tahtmist täidab ja töötused pärib.

Sumal on annud juutidele palju töotusi, kuid need on antud tingimusel, kui te minu seadmised peate. Kõik töötused on tingitud usust Sumalasse ja Kristusesse, ja ilma usuta on need pitsereitud warad.

Selgelt ja arusaadawalt ütles Jeesus juudi rahwa juhtidele: „Seepärast ütlen ma teile: Sumala riik peab teilt ära wõetama ja jellele rahwale antama, kes tema wilja kannab.“ Mat. 21, 43. See sõna on läinud käide. Pärast taewaminekut Issand ilmutas oma seisukoha weel Johannele: „Ma tean sinu (koguduse) tegusid ja wiletsust ja waesust (aga sa oled rikas) ja nende teotamist, kes ütlewad end juuda rahwa olewat ja ei ole mitte, waid on saatana kogudus.“ Mm. 2, 9. See on raske otsus, aga see on Issanda otsus.

Kristusest saadik on kõik rahwad ühewäärseid ja kõigil on ühesugused õigused ja tingimused Sumala riigi kohta. Seda tõendab apostel Paulus, kes ka ise oli juut: „Ei ole juuda meest ega kreeka meest, ei ole sulast ega waba, ei meest ega naist, sest teie kõik olete üks Kristuse Jeesuse sees. Aga kui teie olete Kristuse pärast, siis olete ka Abrami sugu ja pärijad töötuse järele.“ Gal. 3, 28, 29. Sumal oli annud Abramile töötused, mille õnnistustest pidi saama osa kõik maailm. Üks neid töotusi on: „Ma tahan sind suureks rahwaks teha ja sind õnnistada ja sinu nime suureks teha ja sa pead väga õnnistatud olema.“ 1. Moos. 12, 2. See rahwas, kellest siin jutt, on usu- ja sõnakuulmiserahwas, mis koosneb kõigist suguharudest maa peal.

Weel ütles Paulus: „Nad on ära murtud oma uskumata südamete pärast, aga sina seisad usu pärast; ära ole suureline oma meeles, waid kardada.“ Rom. 11, 20. Kristlastel peaks olema kõikide vastu salliwat meelt.

Palju kutsutud, pisut valitud

Kui seada küsimus: Kui palju on neid, kes saavad õndsaks? siis saaksime sellele mitmesugused vastused. Ühed ütlevad, et Jumal, kes on täis armastust, ei või lubada, et ükski inimene hukuks, vaid ta päästab nad kõik. Teised arvavad, et kõik ülla ei saa päästa, nuhtluse peavad saama juured kurjategijad ja patused — need, kes juba ka inimeste silmis on äärmiselt kõlvatumate eluviisidega, kes üldse ei usu Jumalat või teda teotavad, nendele peab tulema kind karistus; harielikud mõistlikud inimesed, kes teevad natuke ülekohut, et elus paremini läbi tulla, need Issand võtab kindlasti oma riiki. Dolmandad arvavad, et lunastatute hulk peab olema õige väike. Paljud raputavad pead selle küsimuse esitamisel tõendusjeks, et nad ei tea midagi arvata.

Me ei leia Piiblikirjas kusagil kindlat päästetute arvu. Kuid neid kirjatohti on küllalt, millest selgub armulijelt juhteline vahelord päästetute ja hukkaminejate vahel. Meist selgub, et päästetute hulk on õige väike. Nii loeme Mat. 7,14: „Sest see värav on kitsas ja see tee on vaevaline, mis elu sisse viib, ja pisut on neid, kes seda leiavad.“ Miks on neid nii vähe, kes leiavad igavese elu tee? „Palju on kutsutud, aga pisut ära valitud.“ Mat. 22, 14.

Esimesest pilgust tundub selle salmi põhjal, et Issand kutsub paljud, kuid valib ära õige vähesed. Mitmed teevad sellest järelduse, et Jumal on endale valinud teatava arvu inimesi, keda ta on ette ära määranud õndsaks saamiseks; teistel, kes ei kuulu sinna arvu, ei maksagi püüda, sest nad pole valitud seas. Tundub isegi teatava pikkena, et Issand kutsub paljusid, teeb neile teatava ettepaneku pääsemiseks, kuid ei vali neid ära, ei võta vastu. Mis sugusel alusel sünnib Jumala valik? On see juhuslik? On see sõltuv ainult Jumalast või ka inimestest? Kui valik sünnib ainult Jumala poolt, ilma et inimesel oleks midagi ütelda, siis peab ta alistuma juure Jumala tahtmisele ja vaikelt kannatades vastu võtma oma saatuse. Kui aga inimesest enesest oleneb ta pääsemine, siis ta on ise oma õnne sepp ja ta peab hooliga uurima, mis tal tuleb teha oma õnne saavutamiseks. Selgusele selles küsimuses saame, kui uurime Matteuse kahetümneteist peatükki, alates esimese salmiga.

Ettevalmistus.

„Taovariik on ühe inimese sarnane, kes kuningas, ja kes oma pojale pulmab tegi. Sa ta läkitas oma sulased välja neid, kes kutsutud, pulma kutsuma, ja nad ei tahtnud mitte tulla. Taas läkitas ta teisi sulaseid välja ja ütles: Ütelge neile, kes on kutsutud: „Vaata oma söömaaja olen ma

walmistanud, mu härjad ja nuumvasikad on toptud, ja kõik on valmis, tulge pulma!“

Sellest tähendamissõnast ilmneb, et kuningas on juur Jumal ise, ja tema poeg on Jeesus Kristus. Pulmade läbi tähendatakse jumaluse ühendamisit inimkonnaga. Issa saatis oma poja maailma, et ta, võttes endale inimese loomuse ja kandes nende patud, pidi neid tagasi tooma ja uuesti ühendama Jumalaga. Sellega oleks olnud tagasi võidetud Kristusele kadumaläinud riik. Pulma kutsutute all mõistetakse neid inimesi, keda Issand kutsub osa saama lunastusplaani õnnistusest ja lubama end sel läbi ühendada taevase perekonnaga. Wanasti, kui keegi sai kuningaks, siis ta lastis teha juured pidud oma alamaile. Jumal ise pani õnnistusplaani ja tegi omalt poolt kõik, et tee oleks jällegi avatud kadunud inimesele. Inimene ei või teha midagi, ta ei või endale tagasi võita kadumaläinud paradisi. Ükski tema enda poolt toodud ohver ega heategu pole küllalt suur, et heaks teha või tasuda oma patu süü. Palve ei aita, kui pole halastajat. Kui keegi on tapnud teise inimese, kuidas saab ta veel lepitada seaduse ees oma mõrva? Raha, lubadused tulevikku jaoks, palved — ei miski või kustutada tema vere süüd ega teha olematuks tema musta tegu. Kuritöö nõuab tasumist — lepitust surma läbi.

Kuningas lasseb teatada: Kõik on valmis! Jumala poolt on täielik ettevalmistus; inimene ei või midagi teha jumaliku plaani täiendamiseks. Igasugused inimlikud üritused enesekasvatuse, hariduse, heategude või palvete lugemise näol ei ajenda ega täienda taovalikku plaani, vaid võib ainult jaada efektiivsiks ja tahtsuseks pääsmisteel.

K u t s e h ü l g a m i n e .

Tähendamissõnas leiame, kuidas kuningas esmalt lasseb kutsuda oma sulaste läbi neid, kes kutsutud. Nende kutsutute all mõeldakse wanaseaduse Iisraeli rahvast, keda Jumal oli kasvatanud ja kannud selleks, et nende läbi ilmutada jumaliku tundmist kuni maailma otsani. Muutidele oli antud ettekuulutus ja õpetused Kristusest ja lunastusplaaniist. Nende juure ta tuli ka ise. „Ta tuli omaste juure, ja omased ei võtnud teda mitte vastu.“ (Joh. 1, 11.)

Kristus oli tulnud maailma, et olla õnnistuse sarnaks oma rahvale ja kõigile inimestele. Ta jaadab välja oma sulased pulma kutsuma. Juba Kristija Johannes, Kristuse teewalmistaja, hüüab: „Taovariik on ligi tulnud.“ Hiljem, kui Jeesus on alanud peale oma avaliku töö, ta jaadab seitsetümme ja jälle kaksteist jüngrit, kes peavad wiima rõõmusõnumi pulmadest. Pulmapidu on rõõmupidu. Ei ole ühtegi põhjust jaada kurvaks, kui

kedagi kutjutakse jellest oia mõtma. Kristuse joon on, et kõigepealt rahwa waimulikkud juhid temas ära tunneksid oma Väastja ja rõõmuga kutse wastu mõtaksid; neile järgiks ka rahwas. Kuid kurwalt kolab teadaanne: „Nad ei tahtnud mitte tulla.“ Kutse liikatakse tagasi, isegi ilma näilise põhjuseta. Nuuda rahwa wanemad, preestrid ja õpetlased hülgasid Kristuse ja tema kutse.

Teiste sulaste all näikse kujutatawat apostoleid, kes pidid algama töö pärast Kristuse taewaminekut Jeruusalemmas. Weel ferd tehti inimesetele selgeks, et „kõik on walmis, tulge pulma!“ Aga nad ei hoolinud jellest ja läksid ära üks oma põllule, aga teine oma laubale.“ (Esm. 5.). Hoolimatus igawese armastuse wastu on Jumala ees suurim patt. Issand teab, et me ise oleme jõuetumad end aitama. Seepärast ta tuligi appi inimsoole.

Seda loeti kuningale juureks teotuseks, kui kuninglikkude piduõmmade korraldusel keegi kutjutuit tõrjus hoolimatult kutse tagasi. Sel juhtumil mõis wastaw isik langeda kuninga wiha alla. Mis tegi taewane kuningas nendega, kes ei hinnanud neile osakssaamud kuninga austamist? Wihane kuniwaas läkitas wälia oma sõjawäed ja hukkas need, kes olid tapnud tema sulased, ja süüitas põlema nende linna. (Esm. 7.) Kristust ristihurma mõistes nad karjused: „Tema veri tulgu meie ja meie laste peale!“ Siljem mõtsid nad ka kinni Kristuse apostlid ja taplid nad; usklikkude wastu tõusis tagasiwõime. Mäherdune jõledus! Mitte ainult wastu wana kutsele, maid ka muutuda kiskjateks huntideks armastuse käskjalgade murdmiseks!

Jeruusalemma häwitamisel, 70. aastal pärast Kristust, wiidi käide kohtuotsus Rooma sõjawäe poolt. Sajad tuhanded neist said surma, teised müüdi orjaks ja villati laiali; linn ja tempel purustati ning põletati. Müüd järgneb kuningalt tähtis lause, mis heidab walguist meie algatusimisele: „Pulmad on küll walmis, aga need, kes kutjutud, ei olnud mitte jeda wäärt.“ Nad olid kutjutute hulgas, aga ei kõhwanud walitute jekka, jekt nad polnud jeda wäärt. Milles seisis nende wäärtuse puudus? Vihtselt jelles, et nad ei mõtnud wastu Jumala armu kutset ega lubanud end päästa. Nii lanaes terwe wastutus nende hukkamises ainult neile endile ja mitte Jumalale.

Uued mõõrad.

Pulmad ei jäänud pulmaliste mitteilmumise pärast pidamata. Sulased kaadeti wälja teelahkmete ja aedade ääre, et koguda hisse wilkaid ja jalutuid, kurje ja häid, kuni pulmakoda sai täis. Kutsega ei tahtud ühtegi wahet. Kes kuulis kutset ja tahtis tulla pidule — jee oli teretunud küllaline. Kuba maa peal wiibimisel ütles Neesus, et kolnerid ja patused saamad ennem taewariiki kui isediged mariserid. Esimesed olid wiimaste meelest kui waejed kõbised ja Jumala wihaalused. Kuid need tundsid oma häda.

Armuõpetus ei peatunud Juudamaal, maid lewines ka paganaille. Kristus ütles oma enmus-tuses, et jee pidi minema maailma otsjani. Matt. 24, 14. Nii jee ka siindis. Apostel Paulus teiste jingrite eesotsas täitis Kristuse õpetusega Wabemere maad. Nuema-aja paganamisjon on teinud wäga suure töö. Ewangeeliumi walguis tungib kõltsjale ja kogub pulmawõõraid kõltsjalt maail.

Paganaille pulmaperemees ei teinud uut piduõmmaega. Samad korraldused, ehtimised, toidud ja joogid, mis olid walmistatud esimesile kutjututele, jäid ka järgnewaile. Siit ilmneb, et paganad päästetakse sama plaani ja jumalikkude korralduste järgi kui juudidki. Mitte nii, et juutidel oli käst ja paganail on arm. Mõlemil oli wajaline arm ja käst; armu läbi wiitakse mõlemad usujõnakuulmisele.

Sohtulik ülewaaatus.

Kuningas läks jisse pulmawõõraid üle waaatama. Nende jegas ta leidis ühe, kellel polnud jekkas pulmariiet. Pulmariie oli määratud kuninga poolt. Selle all kujutatakse õigust, mis matsew Jumala ees. See tähendab Kristuse õigust ja pühade õigoid tegusid, mis tehtud Kristuses. Jeremia 23,6, Esmut. 19, 7, 8. Puhtuse ja õigluse riie läks kaduma meie esivanemail patulangemise läbi. Kristuse õiguse, tema elu ja õilja ijeloomu wastu mõtmisega omandab patune jällegi wajalikku katte. Mõtumistus ja teatawate kiriklikkude kommete täitmine ei päästa meid weel Jumala ees. Meie oma teod ja wana ijeloom on kui roojane riie. Me wõime küll wastu wõtta pulmakutse, aga kui me ei hakka elama Issanda armu läbi uut ja puhtast elu, ei täida tema käste ega laje muuta oma ijeloomu uueks, jüs ei jäeta meid Jumala pulmawõõraste jekka. Täielik ümberpöörmine ja jumalikkude eestkirjade järele elamine on nõuetawad igawese elu jaamiseks.

Enne lõplikku taju wälhajagamist Kristuse teise tuleku ajal jünnib pulmawõõraste ülewaaatus. See on uuriwa kohtu töö, millest räägitakse Laanieli raamatust 7, 9—14. See kohtuistung leiab aset lühike aeg enne armuaja lõppu. Nende nimmed, kes kuulnud pulmakutset ja wäljelt kaunud jumalalapse nime, kuid jätnud hooletusse õige kriitlase elu ja ijeloomu ümberkuundamise taewalikkude põhimõtete järele, kustutatakse eluraamatuteist ja heidetakse tulejärwe, kus on hulumine ja hammaste kiristamine.

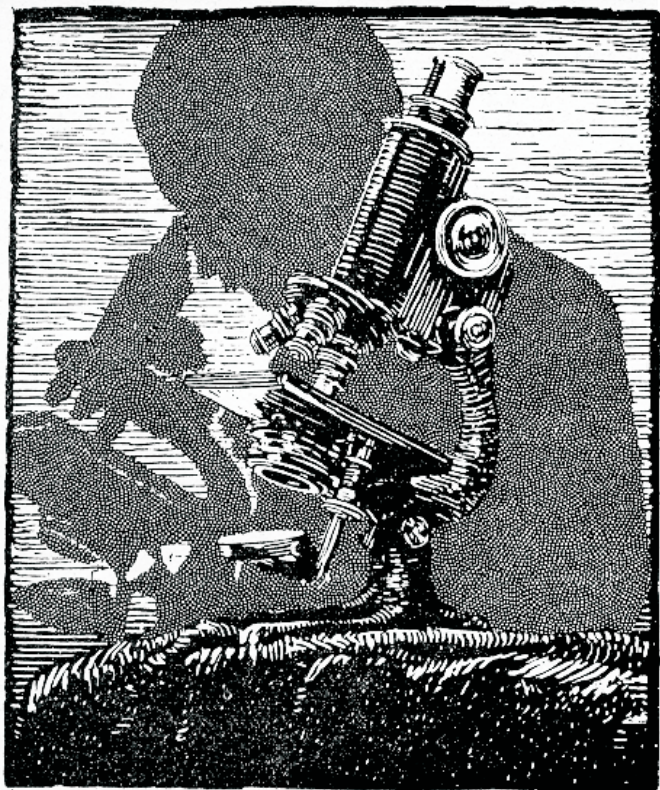
Kes on need wähejed ärawalitud taewariigis? Need, kes mõtawad wastu ewangeeliumi kutse ja end hoolega walmistawad Kristuse armu läbi, et nende elu oleks Issanda jona järele ja nende ijeloom Kristuse sarnane. Jumal tahab kõiki päästa; inimeseit oleneb, kas ta lubab jeda jündida. Sellega on tema enese käes otjustada, kas ta on ferd taewariigi ärawalitute jegas mõi mitte.

Ed. Rey.

INIMENE

UURIB

SALADUSI

Teaduse piirid.

Miks inimesel on võime mõelda, seda ei saa teadus seletada. Ei saa teha kindlaks jelle saladuse põhjust. Pühholoogia ehk hingeteadus on kõige mahajäänum teadus.

Loodusteadus uurib konkreetseid asju, mis on käepärast katsetada, mõõta, kaaluda jne., kuid hingeteaduse materjal on kättesaamatu. Näiteks kui hakata vihastunud inimest eksperimenteerima, siis tema vihaelamus kaob. Samuti ei saa olla rõõmus kätte jaoks. Ei ole kuidagi võimalik sama mõtet või tunnet ühesti esile kutsuda. Seega eksperimentaalne meetod on kasutamatu. Inimete tee on enesevaatus. Singelised nähted on kättesaadavad ainult selles, kes neid parajasti üle elab. Kuid kõigil ei ole ühejulgused mõtted. Ka ei lae mõte end täpselt väljendada. Mõte ei avaldu jõnaliselt wormis.

Me puudume kokku rea saladustega. Peamiselt mis on elu? Võidakse kunstlikult valmistada seemnetera. Tema keemiline koosseis on teada. Kuid see tera ei idane. Tal puudub elu alge. Kõige täpsemate uurimustega ei saa selgitada milles seisab see elujõud. Ei suudeta avastada jeda saladust.

Peaaju ja mõte.

Ka mõte on saladus. Üldine oletus on, et mõte tekib peaajus. Peaaju on mõtete keskus. Seda põhjendab asjaolu, kui peaaju saab wigastuse, siis kaob mõtetegevus.

Ometi ei saa pidada tõeks, et peaaju või tema rakuteel on mõtte sünnitajad. Kui võtta eraldi mõte ja rakute, siis on need vastandid. Rakk on aine, füüsilise keha, ta areneb, laguneb, haigestub,

tal on worm, ta on meelteorganitele kättesaadav. Mõttele aga ei ole wormi, mõte ei wanane, mõte ei haigestu. Ei saa öelda, et mõte on nii raske ja nii pikk. Tal ei ole ruumi ega aega. Mõtte ja raku suhte ei ole mingit ühist joont.

On püütud väita, et mõte on füsioloogiline (elundiline) protsess. See on materialistlik tõekspidamine. Teadlased tänapäev ei kaldu enam materialismi poole. Asjaolud tõendavad, et on olemas püüehiline energia (jõud), kõrgem vaimne energia. On teada, et iga protsess tekib teatava energia tagajärjel. Keemilise protsessi kutsutakse esile soojus, valgus jne. Vaimne kogu on tingitud eluenergiast. Mõte peab olema kutsutud esile vaimsest energiast. Ta ei ole ju füüsilise jõu avaldus.

Füüsilises maailmas on kindlad wormid. Näiteks loom sünnitab ainult sama liiki looma, raud jääb ikka rauaks jne. Kui mõte oleks füsioloogiline protsess, siis peaaugurakute sünnitaks enese vastandi.

Mõtete vastuvõtja.

Tuleb järeldada, et peaaugu ei ole mitte mõtte sünnitaja. Mõtte tekkimist peaaugu võikime võrrelda helide tekkimisega raadioaparaadis. Raadioaparaat võtab vastu raadiolained ja muudab need helideks. On raadiovastuvõtja puudulik, siis ta ei transformeeri korralikult. Kikke tõttu aparaat ei ole võimeline laineid vastu võtma ja helideks muutama. Tõenäoliselt ka peaaugu on säärane aparaat. On olemas energia, mida meie peaaugu vastu võtab ja transformeerib mõtteks. Mida tugevam ja tervem on peaaugu, seda selgemad mõtted. See pärast terwishoiust oleneb vaimne seisukord.

Et see tõesti nii on, jellest mõningad näited: Prohvetitele on antud mõttes näha asju, mis hil-

jem lähemad täide. Kultuurieluks ja leidusteks on olnud erilise aeg ja igal pool on tulnud ühesugustele otjustele, kusjuures pole olnud kokkupuutumist üksteisega. Me aimame jüdametunnistuse häält. Sel on jumalik päritolu. Usklik saab jügama usutunde oma jüdamesse. Igatahes elu- ja mõtte-energia on pärit vaimsest maailmast. See energia on meile püha ja puutumatu, me ei saa sellega katset teha. Sellele enrgiale ei saa põhjendada seadusi, kuid väga suur efektiivsus on jüda tunnustada olematuks.

Mis on mälu?

Teine suur saladus ühenduses mõttega on mälu. Elineb mõtete kokkupressitavus. Me loeme raamatu läbi nädala ajaga, kuid selle aine meelsetuletusets kuulub ainult mõni sekund. Surija vaimusilme eest möödub ühiskasjaliselt terve elukaik sekundite keskel. Kus hoidub alal see hiiglasuur mõttetagavarara?

Meatatakse, et elamus kutsub rakus esile teatava mõnkumise või tekitab keemilise protsessi, mis jätab rakusse jälje. Tõkitud jäljest teatava elamuse tõukel tuleb esile mälestus. Nii püütakse ka mälu seletada füsioloogiliselt. See seletus ei pea ka paika. Kuigi need jäljed oleksid väga väikesed, siiski nad mõtaksid ruumi ja ükskord tuleks aeg, kus tuleb ütelda, ma enam ei saa mõelda, sest minu rakkude tagavarara on otsas. Ka ei erine jüguugi lapse ajurakud täiskasvanu omadest. Lõpmatu hulga jälgedega rakk peaks erinevama jälgedeta rakust ja peaks olema mikrokoobis väljapaistev.

Inimise keha uuendub seitsme aasta jooksul. Vanad rakud lõdunewad, uued astuwad ajemele. Kui kaowad rakud, siis kaofsid ka nende jäljed ja iihes nendega peaks kaduma ka mälestuswõime. Kuid ilmneb wastupidine nähe. Just wanem elamus on meeles. Wanemad inimesed ei mäleta küll eilast päewa, kuid lapsepõlweit mäletawad piijemagi asja. Nad elawadki mälestusest. On näha, et mõtted ja elamused ei lähe kaduma. Mõtted põhjustawad teo. Nii püijwad meie mõtted ja teod. Piiblijõna ütleb, meie teod käiwad meie järel, ja tegude üle tuleb anda wastust. Seega mõtete kokkupressitavus ja püijumine tõendab, et mõtted ei kuulu füsioloogia alasse. Nad tekiwad ja hoitakse alal välispool ruumi ja aega, kus olemasolew ei kuulu meelorganite waldkonda.

Närwirakute ise ei otjusta.

Weel huwitaw on see asjaolu, et meie filmad näewad aga meie ise ei näe, meie kõrwad kuulewad, aga meie ise ei kuule. Näiteks lugedes ei kuule teiste toasolijate juttu. Sel juhul meie meelsteorganite ja teadwuse wahel puudub side. Seega närwirakute ise ei otjusta, et see asi mind huwitab, selle panen

Kadrioru.

tähele, ja jälle, et see asi mind ei huwita, sellest ma ei wõta ka oja. Mõte kõidab tähelepanu. Mälestus jääb sellest, mis mõttes läbi elatakse. Seame, et üks asi on jäänud rohkem meele kui teine. Sellele, mis rohkem meele jäänud, on kingitud mõttes rohkem tähelepanu või jüda on korduwalt mõeldud. Igakerdne mõtlemine loob uue kihi. Jällegi ei saa siin mõelda mingit kihti, mis rakukeses aset leiab.

Mja ja ruumi küijumus.

Miijis loodusejeadustega me ei saa teha kindlaks, mis on iseenejst mõte. Me ei saa teha kindlaks asju, mis ei ole ajas ja ruumis, see tähendab ei ole meie meelsteorganite waldkonnas. Tekib küijumus, kas iidsje on aega ja ruumi, nagu see meile ette tuleb. Need mõisted wõiwad olla kingitud ainult meie peajust. Wõime kahelda, kas välisilm on just niijugune nagu me jüda näeme. Me räägime näiteks helist ja wärwiist. Millised ja mis need tõepoolest on, sellest ei saa teada midagi.

Kaaluwad asjaolud räägiwad waimse maailma poolt. Milline ta täpselt on, see pole meile jäetud teada. See selgub kord. Paulus on ütelnud: „Müüd tunnen mina piijut, aga siis saan ma ära tunda, nõnda kui ma ka olen ära tuntud.“

§.

Siin eksib maailm

Inimene effib ja teda ahwatletakse wäärale teele. Elatakse nii nagu ei kõlba elada. Miski ei ole nii nagu peaks olema. „Kõik liha on oma wiisid ära rikkunud“. Võib tähele panna, et inimene iildse ei saa elada kaine mõistuse järele, vaid mõõduandev elus on tunne. Kui õiljad tunded lammatatakse, siis jäävad alamad tunded ja fired, mis ei jõudusta elu. Silis tunne on õiglustunne, mis seisab sügawas patutundes.

Patt ei ole mitte paljas heatorra wastane mõiste, vaid ta on midagi, mis puutub meisje isiklikult igal juhtumil. Näiteks keegi ei saa põhjalainud inimesele waadata ükskõiksest. Iga inimene saab temast ijaaralised muljed. Teadmine, et ta on niifugune ja niifugune, tekitab wõõrastawa ja wastiku tunde tema kohta. Tema teo ja oleku ebasiindjus kutsjub meis õile elamuse. Selle elamuse kaudu on tema tegu ja olek meile halb ja alatu. Kaob lugupidamine tema vastu. Sedawiisi oma tundmustega me näeme halvast halba.

Mii me peakime olema tundelised kõige pisemagi patu juhtes. Me peakime jelles wastikust läbi elama. Siis meil ei tule kiusatust pattu teha. Siis ei teki keelatu vastu huwi. Wastasel korral patt wõi keelatud asi saadetakse korda kasi wõi naudingut lootes. Mida õiljam on inimene, seda wastikum on temale teadmine patu ja kurjuse olemasolust. Kui patutunne on suurem, siis ka wahje hea ja kurja wahel on selgem ning seda kergem on patust hoiduda. Siis on raske teha pattu, raske talitada oma parima arusaamise, tunde — siidametunnistuse vastu. Ei ole meil aga patutunnet, siis teeme rahulise siidamega alatuist ja pattu, kahju endale ja teistele. See on maailma langenud seisukord, mille eest peab waga hoiduma. Hea on, kui me patutunde raskest läbi elame. Minult õigluse põhimõttest wälja minnes patutunne ei saa olla kuigi suur, sest siis ei kardeta mitte pattu enmast, waid ainult patu ilmsiikstulekut, tagajärgi. Otsitakse wabandused ja ettekäanded ning toimitakse rahuliku siidamega ei tea mis.

Patutunne, mis on õiglustunde alus, on jumalik, hoiab ja jõudustab elu ning wiib Jumala kui eluandja juure. Kui patutunne on wiinud Jumala-tundmisele, siis ta on alles koolik.

Sügaw patutunne tuleb usust Jumalasse. Keda Jumal on ära walinud, see saab oma tehas waga raskesti tunda maailma kurjust ja pattu. Teame prohwetitest, milline koorem ja hingewaem neil on olnud maailma langenud seisukorra pärast. Nad on endas tunnud, kui hirmus on patt. Seepärast on nad selle vastu wõidelnud ja piüidnud oma rahwast parandada patuhaiqusest. Samuti Kristus kandis maailma pattu. Ta nõrkas ja hingistas werd. See oli maailma patu pärast.

Sellest mõistame ka Jumala seisukohta inimeste patu juhtes. Tema peab ka meie halba tegu halvaks ja alatuks. „Me kõik oleme pattu teinud ja tema aust ilma“. Tema silmis olemis alatu, mitte wäärilised. Siiski ta annab andeks, kui me meelt parandame. Patt on halb ja alatu inimesele, palju enam Jumalale. Seepärast tuleb iga iilekohtuse sõna ja teo eest wastust anda. Usklik hoiab oma wahjekorda Jumalaga ja hoidub pattu tegemast. Ta hoiab oma huuli kawaluist rääkimast ja käst kurja tegemast. Tal on wastumeelne tunne patu kohta. „Need, kes Jehoowat kardawad, räägivad isekestis iiksteisele: Kõll Jehoowa paneb tähele ja kuuleb ja iiks mälestuse raamat on kirjutatud tema palge ees nende heaks, kes Jehoowat kardawad ja tema nime peale mõtlewad.“ Mal. 3, 16.

Inimeste patt on Jumalale wastuhakkamine. Patt on käst iileastumine. Jumal on näidanud kätte õiged eluviisid ja piühad kumbed. Kui inimene elab teisiti, siis ta ainult rikub, häwitab elu. Jumal on loonud meele ja mõistuse, aga inimene halvab need korratu eluga. Kes joob, suitsetab jne., sel ei saa olla selget patutunnet. Mehed niirgitawad enmast uimastawate ainetega enam kui naised, seepärast on ka jumalakartus jäänud rohkem naiste asjaks. Sellelega naised on meel kangeu jugu. Kes hoopleb wägitegudega, see tõmbab enda ja teised halba ellu. Mis oleks siis, kui kõik walestaksid, tüisaksid, warastaksid, tapaksid? Siis oleks elu hulgas.

Jumal on lubanud patu pärast nühelda kolmandast ja neljandast põlwest saadik neid, kes teda wiikawad, kes pattu teewad? Miks? Patt on heatorra wastane. Jumal kaotab kord patu iikse patustega. Kui kaua ta peaks siis kannatama! Ta annab palju andeks, aga mitte neile, kes meelega korduvalt pattu teewad ja nii tema riigile muutuwad kõlbmatuks. Mii mõnigi wanem ei saa ka oma iileannetut last nimetada oma lapsiks...

„Eks teie tea, et iilekohtused ei pea mitte Jumala riiki pärima? Urge effige mitte! Ei wõõrjumalateenrid, ei abielurikkujad ega salajad ropud, ei margad ega abned, ei joodikud, ei laitjad ega riisujad pea pärima Jumala riiki.“ 1. Kor. 6, 9, 10.

Maailma effimus ja õnnetus on see, et inimesed ei karda inimesi ega Jumalat. Nad ei wali abinõusid. Neil pole wähematki patutunnet. Siidamerahuga nad wõiwad jubedusi pealt waadata ja kaasa teha, ja wõiwad end wagaks tehes walest rääkida. „Nende siidametunnistus on otsekui rauamärgiga põletatud.“ 1. Tim. 4, 2.

Peaks põgenema lanause hädaohust, maksku mis makjab. Kellele patt on hirmus asi, see ka põgeneb. „Minge temast wälja mu rahwas, et teie

Kolm tähtsat asja

Inimejel on palju soove, tarvidusi ja igatsusi. Pange inimesi tähele ärade waateakende taga ja kuulake, mis nad kõike ei ihalda. On palju häid ja ilusaid asju. Kultuuri areng on äratanud soove ja tarvidusi, ilma milleta meie waned on läbi saanud. Kuid rohkem on kõlbmata asju. Suurlinnad pakuvad palju, ärimehed tunnewad masside hinge — reklaam on ahwatlew. On olemas väga palju asju, millel elu jaoks ei ole wäärtust ja ilma milleta inimesed wõiwad väga hästi läbi saada, näit. ehteasjad jne. Aga on asju, mis tingimata tarwilikud ja ilma milleta inimene hukkaks. Esimene oleks

— h i n g a m i n e .

Hingamisega inimene wõtab kopjusse hapnikku ja see läheb werre. Süsinik (mürgitatud õh) hingatakse välja. Kes ei hinga, sureb. Nii siis, hingamine on elu tundemärk. Mis hingamine on kehale, seda on palwe hingele. Palwe on rääkimine Jumalaga. Siin maksab ütles: „Ütle mulle, kes on sinu sõber, ja ma ütlen sulle, kes ja oled.“ Läbirääkimine Jumalaga teeb hinge beenetundeliseks ja õrnaks. Urvides usundite ajalugu leiame, et kõik rahwad palwetawad, ja paganad weel rohkem ning kõrssemalt kui kristlased. Kõik palwetawad. Minult loomad ei palweta.

mitte ei saa osa tema pattudest ja et teie ei saa midagi tema nuhtlustest.“ Jlm. 18. 4. Meie, inimesed, kes pole mitte armu ära teeninud, waid nuhtlust, peassine kartuse ja wärinaga hingeõndust taga nõudma. Me peassine oma hinge waenama ja päästmisest otsima. Kes wägisi peale läib, see tõmbab Jumala riigi enda poole. Seesinane ülekõhune sugu ei pääse muidu kui palwe ja paastumise läbi.

Kes pattu kardawad ja patu pärast wärisewad, need pääsewad õnnestusest igal ajal. Seda loeme Jeruusalemma jündmustest. Numal käskis inglile: „Mine läbi linna, läbi Jeruusalemma, ja pane märk meeste otsaesisele, kes õhkawad ja ägawad kõigi hirmsate asjade pärast, mis seal tehakse.“ Na teiste kohta ta andis käsu: „Minge sinna linna ja lööge peale; ärge andku teie film järele ja ärge andke armu.“ Eie. 9, 4.

Me ei wabane patust muidu, kui see peab meile muutuma kohutawaks, wastikaks. Patt peaks tunduma hirmsa asjana, et saaksime temast hoiduda. „Seepärast kus patt (patutunne) on suuremaks saanud, seal on armu palju rohkem.“

Palwe on tänu. Tänamatus on harimatuse lundemärk. Kes ei hinga, on jurnud. Na waimulikult jurnud ei palweta. See on mõõdupuu.

Maha jättes tolmuse ja mürgitatud õhuga linna, teeme sügawaid hingetõmbeid. Taaniel palwetas kolm korda päewas ja isegi Nebukadnetjari wali käsk ei suutnud teda takistada. Ta oli alati hingunud — palwetanud. Sadatuhat sügawat hingetõmmet sügawad Taaweti laulud.

Sgaithel on soow wiibida puhtas õhus. Nii ka kristlase elu olgu palweelu. Heas õhus hingates tekib hea isu ning teine tähtis asi on

— s ö ö m i n e .

Sööme selleks, et olla tugewad, kaswada. Aga Kristus ütles, et inimene ei ela mitte üksnes leiwast, waid ka Jumala Sõnast. See on ka maksaw praegu. Kristus on eluleib. Jumala Sõna on waimulik toit. Toitu peab alla neelama, mitte ainult suus närima. Prohwet Eiekieli kästi räämat ära süüa. See tähendab, jelle õpetused tuleb omaks wõtta. Suurem oja inimesi hoiab Jumala Sõna ainult suus. Toidust, mida sööme, kaswame. Siin on jälle maksaw jee lause: „Ütle mulle, mis ja sööd, siis ma ütlen sulle, kes ja oled.“

Deegi härra ütles, et ta on koolis lapjena luugenud piiblit, ja sellest on küll. Aga kas jatkub talle ka sellest toidust, mis ta söi koolis käies? Me ei saa end eluajaks täis süüa, waid peame igapäew sööma. Tarwitagem ka Jumala Sõna, eluleiba igapäew.

Wahest toit ei maitse, puudub isu. Otsitakse kunstlikke wahendeid. Aga parim wahend on

t ö ö .

See on kolmas tähtis asi. Ilma tööta inimene raugab. Töötaolekust häwineb ka tema waim. Töö on see, mis teeb iga riigi ja rahwa suureks. Me elame tööpuuduse ajastul. Sga riik teeb jõupingutusi, et rahwale anda tööd. Oli aeg, kus töövõimalus ei olnud weel eesõigus. Tänapäew hinnatakse töövõimalust. Need on wäljavalitud, kel on kindel töökoht. Töötatöölise arw kaswab iga aastaga. Rahwajuhid otsiwad võimalusi ja teid, et muretseda tööd. On olemas üks riik, kus ei ole tööpuudust. Selle kohta on öeldud: „Lõikust on palju, aga piijat töötegijaid; seepärast paluge lõikuse Issjandat, et ta jaadaks töötegijaid oma lõikusele.“

See riik wajak ümberpöörnud ustawaid mehi ja naisi, kes wõiks öelda: „Siin ma olen, jaada mind.“

S. P.

Jr. Sketschus.

Kandke üksteise koormat

„Ma ei saa enam kauem oodata, ma pean jääma oma raha tagasi. Kui teie ei maksja, ma lasen teha oksjoni ja teie onni ära müüa.“ Nii rääkis härra Karm.

„Kannatage meiega veel natuke,“ palus härra Rahulik, „muidu ma jään oma perega peavarjuta. Kui teie asetaksite end loorraks meie olukorda, siis näeksite, milliste raskustega me peame endale teenima leiba, siis mõistaksite ka paremini meie seisukorda ja waeste inimeste elu.“ Kuid hra Karm ei jaanud jellest sugugi liigutatud. „Olen teiega kannatanud juba terve aasta. Müüd ma wajan raha ega saa enam kauem oodata,“ olid sõnad, millega ta jaatis Rahuliku minema.

Kurwalt ja mahalöödult lahkus Rahulik büroost. Wiimsegi lootusejäre ole kustunud tema rinnus. Saiguse peale, mille jälgi ta praegugi kandis, oli kofkuhoitu ära tarvitatud ja pealegi wõlga tehtud. Härra Karm oli temaga kannatanud terve aasta. Seda wõlga tal polnud millegagi maksta.

Härra Karmil, kes jatkas oma tööd kirjutuslaua taga, kõlasid kõrwus ifka ja jälle need sõnad: „Kui te teaksite, milliste raskustega me peame endale leiba teenima, siis te mõistaksite ka waeste inimeste elu.“ Ta mõistis, et see õnnetute olukord on raske. Ta ei leidnud enam rahu oma töös ning otjastas õhtul üles otjida Rahuliku perekonna, et laada ülewaate nende elust.

Silja õhtul ta külastas neid, kuid mitte neile tuntuna. Ta riietus wanade ning kantud riie-tega, nii, et teda oli raske tunda, ja esines waese rändurina.

Reputuse peale awas pr. Rahulik temale ukse. Ta palus võimaldada jalgu puhata. Lahkest kutsuti ta sisse. Ta pani tähele pr. Rahuliku tegowust ja nägi, et tema näoilme ja liigutused wäljendasid wäsimust ja nukrust. See, mis ta nägi, tegi tema südame pehmeks. Warsti tuli ka hra Rahulik ije kodu. Ka tema ei tunnud wõõrast ja palus teda laua juure, et wõtta lihtjat õhtusööki. Söögi ajal Karm wiis kõne sihilikult majanduslikule seisukorrale ja kuulis sellest murest ja lootusetu seisukor- ralt, mis rõhus jeda perekonda. Hra Rahulik jutustas, kuidas tema lapsed, naine ja ka tema ise haiged olnud. Selle tagajärjel lõppes seegi wähe- ne, mis neil oli ja wõlga ei ole millegagi maksta. Seepeale wõõras tähendas, et hra Karm oleks nõus kannatama weelgi iibe aasta, kui ta näeks ja tun- neks teie häda. Siis jutustas Rahulik oma wiimaseist kõnelusest Karmiga.

„Hra Karm on siis küll kõwa südamega inime- ne,“ wastas külastaline.

„Seda küll mitte,“ rääkis Rahulik, „aga rik- kad inimesed ei saa endale ette kujutada waeste wi-

setjat seisukorda. Kui nad teaksid, mida waesed pea- wad tihti kannatama, siis nad toimiksid nii mõni- gi kord teisiti.“

Wõime kujutleda, milliste tunnetega Karm pidi kuulama neid sõnu. Ta oli tahtnud tundana õppida waeste inimeste elu, seepärast ta tungis nende ellu.

Ta lahkus warsti ja tänas lahket pererahwast wastuwõtu eest.

Järgmisel ööl Karm ei jaanud rahulikult magada. Ta pidi mõtlema Rahuliku jaatu- sele. Siiani ta oli pidanud waeseid harimatuiks ja rumalaks. Kuid tema külastus õpetas hindama waeste inimeste õilsust, mis wõib olla palju üle- wam kui rikkal ja haritul.

Teisel päewal ta laskis wiia kirja Rahuliku pe- rekonnale. Kui pr. Rahulik nägi sinist ümbrikku, ta oletas paha sõnumit. Kartes jeda awada, ta pani selle kõrwale kuni mees õhtul tuli koju. Kart- likult oodates muris ta igat liigutust, kui mees kir- ja awas ja luges. Lugeses mehe filmad omanda- jid ijeäralku sära.

„Tänu Jumalale!“ kõlasid sõnad rõõmsalt ja kergelt üle huulte. „Sme on sündinud! Hra Karm on kustutanud kõik meie wõla ja palub tulewikus hädaforral weelgi enda poole pöörata.“

„Mis on juhtunud? See on uskumatu asi wõrreldes sinu eilse kõnelusega,“ tõnas naine käis rõõmu kui ka kahtlust.

„Lähem kõhe tema juure, tänan ja jutustan sulle, kui õnnelikuks tegi meid jee teade,“ wastas hra Rahulik.

Ta kohtas hra Karmi büroos. Awaldanud oma tänusõnad, ta küsis: „Mis jundis teid nii sõb- ralikult meile vastu tulema?“

„Ma talitain teie nõuande järele,“ wastas Karm, „ja katusin end asetada waeste inimeste olu- korda. Kindlasti te wäga imestate kui ütlen, et mina olin eile jee wõõras, kes jai oja teie wastu- wõlkliffusest ja lahkusest.“

„See ei saa olla võimalik,“ hüüdis Rahulik. „Me oleksime teid ära tunnud.“

„Seepärast, et te pole jeda iialgi minuist mõtel- nud, te ei tunnud ka mind,“ wastas Karm. „Oma eile-õhtusel külastäigul ma õppisin teie juures wä- ga palju ja pean ütlemä, et waatamata wälimusele ja waesusele teie olete rikkad. Teie rikkus koos- neb siidamewarandusest, mida ei saa osta raha eest. Te ei wõlgne mulle mingit tänu, sest mida ma nä- gin ja õppisin teie majas on palju rohkem wäärt kui jee summa, mida te wõlgnesite mulle. Tulewi- kus olgu jee motto, mille järele teie talitaksite hoosi- mata puidusest, ka minu elus: Kandke iiksteise koormat!“

Lähemast minevikust

Ministrite kohtamine Londonis.

Prantsuse välisminister *La val* (vasakul), peaminister *Flan din* ja Inglise peaminister *Mac donald*.

Rahufindlustamine.

Praegu inimlaste tõsist vajadust rahu järele. Neljast aastast on tõusnud juba üle ennemaailmasõjaaegse taseme. Üksteise võidu relvastamine läheb igale riigile raskesti kanda ja on ähvarduseks rahule. Seepärast püütakse kõik abinõud tarvitusele võtta, mis praeguses olukorras võimalik. Täielikku desarmeerimist pole võimalik saavutada ja raste on teostada relvastuse piiramise kontrolli. Kui Sakjamaa kui teised relvastuvad, sinna ei saa midagi parata. Seeristest mitteallalolevate lepingutest ei ole loota mingit kasu. Võimalust rahufindlustamiseks näha veel ainult Euroopa riikide tihedamas koostöös, kusjuures need moodustavad enamuse, kes praegust korda ja rahu soovivad, ja need jäävad vähemusse, kes võivad suurendada sõjakohti. Jääb regionaalsete paktide süsteem, mis kindlustab lähemat koostööd ja vastastikku abistamist. Prantsuse seisukohaga on ühinenud Itaalia, Inglismaa, Nõukogude-Vene, Wäike-Aasia ja Türgimaa. On olemas kolm nõrgemat punkti, mis vajavad nende kaitset. Nõigepealt Austraalia, siis Ida-Euroopa, kus on Balti riigid, Poola koridor, Ukraina jne., ja lõpuks Prantsusmaa piirimaad. Nende kindlustamiseks on olnud nõupidamised ja saavutatud kokkulepped Prantsuse ja Itaalia valitsuse juhtide vahel Roomas ja Prantsuse ja Inglise valitsuse juhtide vahel Londonis. Kokkulepote alusel tahetakse luua Ida-Euroopa puutumatu kaitseks ida-pakt ja Austraalia juhtes Aasia-Euroopa pakt. Püütakse Sakjamaaga jõuda kokkuleppele ja teda tõmmata kaasa nendest paktidest oja võrre. Kavatsetakse or rida jellekohaseid küllajõite. Seega rahufindlustamine on väga elavalt päevakorda tõstetud. Me elame niidelda rahufindlustamise katsete ajajärgul.

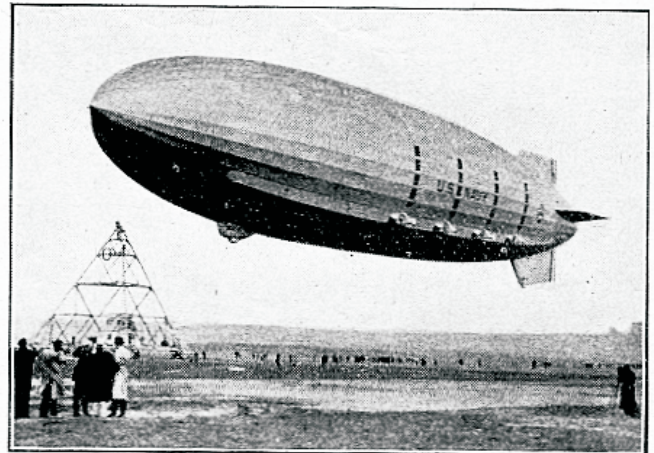
Itaalia ja Abessiinia kokkupõrked.

Itaalia ja Abessiinia vahel valitsevad lahkeliid, mis on toonud relvadega kokkupõrkeid. See on naaberriite tüli. Itaalia ajumaad asuvad Abessiinia piiril. Piir iseeneses on veel kindlaks tegemata. Nende vahel on tühi sõda. Kokkupõrgete põhjusteks võib arvata asjaolu, et Itaalia püüab majanduslikku mõju Abessiinias maksma panna. See on tekitanud vaenu Itaalia vastu ja abessiinlased on rüüstanud Itaalia kolonlaati. Ma piiril on olnud relvadega kokkupõrkeid, mille on põhjustanud meelitused suguharud. Itaalia nõuab Abessiiniast kahjuarvu. Lähivõitumised pole edenunud. Itaalia taadab Aafrikasise sõjavägesid, et oleks kindlam seljataegune ja taats välja kaubelda juuremaid õigusi.

Enurim õhulaev hukkus.

Maailma suurim õhulaev „Macon“, mis kuulus ühendriikide merewäele, hukkus Kalifornias rannikul 13. veebruaril. Plahvatuse kagajärjel õhulaev kukkus merre 10 km rannast cemat. Meeskonnast päästeri 81 meest, kaks meest hukkus. „Macon“ tõusis esimest korda õhku 21. aprillil 1933. Ta pikkus oli 235 m, läbimõõt 40,5 m ja kõrgus 44,7 m.

Näib, et suurte õhulaevadega ei ole õnne. 1925. aastal hukkus Ameerika õhulaev „Shenandoah“, kusjuures sai surma 15 meest, 1930. a. hukkus Inglise õhulaev „R 101“ ja nõudis 47 inimeje elu, 1933. a. hukkus „Akron“ ühes 71 mehega, ja nüüd „Macon“.

„Macon“ oma esimesel õhkutõusmisel.

1935. aasta — raamatu-aasta.

Wabariigi aastapäeva puhul Riigivanem pöördus raadio kaudu kõnega rahva poole ja avas raamatu-aasta. Käesolev aasta on eesti raamatu neljasaja aasta juubel. Esimene eestikeelne raamat ilmus 1535. aastal. Raamatu-aasta eesmärk on tõsta kirjanduse väärtust ja levikut.

Riigivanema sõnu koolijuhtidele

„Mida nõuab praegune aeg kooliõpetajate ja koolijuhide käest? Kõigepealt nõuab ta jeda, et koolide kätte üaldatud lapjed tuleksid tealt välja hingelijelt ja kehaliiselt terwed, et nad ei oleks mürgitatud kooliõpetajate wahel...“

Meie wõime olla uskujad wõi mittenskujad, aga meie peame teadma, et usutunne on juur wäärtus, mille järele inimene elada katjub. Usk on Euroopa kultuuri kannud 2000 aastat. Mistiisju abil on terve see kultuur üles ehitatud. Nüüd aga meie wäike rahwas, jelle kooliõpetajad on tulnud koos-olekutele ja rõõmistanud jelle üle, kui lauldi pilke-

laule wiisidel, mis meie rahwale jeni kallid ja pühad olud. Ka koolitlastides on usku pilgatud, on nju kohta niinaguiseid üteliisi lubatud, mis laste meeleolu on halwanud. Need on nähtujud, mis — tahaksin loota — enam korduda ei tohi. Meie tahame näha kooliõpetajates inimesi, kes õskawad pühaks pidada ja hinnata ning austada teije inimese kõrgemaid ja pühamaid tundeid. Tahaksime oma koolides näha juhtiwatel kohtadel inimesi, kes õskaksid oma kõrgemaid tundeid edasi anda laste hingedesse.“

Riigivanema kõneit 17. 2. 35.

Laste nurk

Kes annab leiva

Lapjed, kes annab teile leiva, mida te jõöte? Te muidugi wastate: „Nä ja ema annawad meile jelle.“

Kuid kes annab neile leiva?

„Nad ostawad leiwaküpsetajast.“

Uga kust leiwaküpsetaja saab leiva?

„Do, ta teeb leiva.“

Uga millest?

„Nahust muidugi.“

Uga kust ta saab jahu?

„Möldriit, kes teeb jahu.“

Uga millest mölder teeb jahu?

„Kas ja ei tea? Mölder jahwatab jahu niisust. Olen jeda ise mitu korda näinud.“

Kuid kust mölder saab nisu?

„Tahamehelt. Kas ja ei ole näinud nisupõlde? Mina olen näinud. Põllumees künnab maapinna kohedaks, kühwab nisu põllule ja see kaswabki. Kui see on walminud, siis ta koristab nisu põllult, puhastab jelle umbrohust ja wiib nisu jahwatamijeks meskile.“

Ma mõistan; aga ja oled unustanud mulle ütlemast, kes kaswatab nisu ja laheb walmida jellel. Kas põllumees ise wõib jeda teha?

„Ah ja, ma ei mõtelnud üldse jellele. Põllumees ei saa lasta seemnel idaneda ja wiljal kaswada, waid jeda teeb Jumal.“

Kes siis tõelikult annab leiva, mis me jõöme?

„See on Jumal, meie taewane isa.“

Nah, see on õige wastus. Kui me jellele mõtleme, siis selgub, et mitte üksnes meie „igawäewane leib“ ei tule temalt, waid kõik, mida me wajame. Kui hea ja armuline on Jumal! Tema annab meile kõik need asjad, ja ootab, et me neid asju õieti tarwitaksime ning teda jelle eest tänaksime. Ta ütleb meile oma sõnas: Kui ja saad jõõnuks ja ju kõht täis saanud, siis pead ja Rehawat, oma Jumalat tänama see eest, mis ta julle annud.

Sõnakuulelik poeg

Me kaldume tihti mõtlema, et ainult ema vajab meie sõnakuulmist ja lugupidamist, sest tema hoolitses esijoones meie eest, kui oleme väikesed. Siis peame mõtlema, et isa vajab samuti meie tähelepanu ja sõnakuulmist. Armastus vanemate vastu on ka lastele enestele suurimaks kaksiks.

Minu 16. eluaastal üks elatanud mees jutustas mulle oma noorepõlve elust loo, mida siin tahan edasi jutustada. Ta algas sõnadega: „Noor-mees, ole oma isale ja emale sõnakuulelik. Saades vanaks sul pole kogu möödunud elust juuremat rõõmu, kui mälestusest, et oled olnud oma vanematele sõnakuulelik.“

Kui ma olin neljateistkümne aastane, siis kord ühel leikpäeval ma kohtasin kodu lähedal maanteel oma isa, kes tuli heinamaalt. Ta oli väga väsinud ja istus kivialale, kus tahtis pisut puhata.

Ma jooksin kohe tema juure ja, nii kui harilikult, ma esitasin isale küsimusi, millele ta heasüdamlikult vastas. Kuid seekord isa näis olevat väga väsinud ja meie kõnelus ei olnud nii elav kui harilikult. Äkki ta ütles mulle:

„Poeg, kas ja lähesid linna ja toimetaksid seal minu eest mõne asja? Ma ei tunne end täna küllalt tugev selle ülesande jaoks.“

Ma mina olin töötanud tublisti ja tundsin end väsinud. Linna oli kaks kilomeetrit ja mu koht oli väga tühi, nii see rännak tühja kõhuga ei olnud mulle juugi meelepärast. Kuid teades, et kui

mina ei lähe, siis isa ise võtab ette jelle teekonna, ma otjustasin kohe täita isa soovid.

„Täna, poeg,“ ütles isa liigutatult. „Ma ei tunne end täna küllalt tugev selle ülesande jaoks.“

Siis tuli minuga kuni teekäänakuni, ajetas siis oma käe minu õlale ja ütles veel kord: „Täna sind, Paul, ja oled olnud mulle alati sõnakuulelik poeg.“

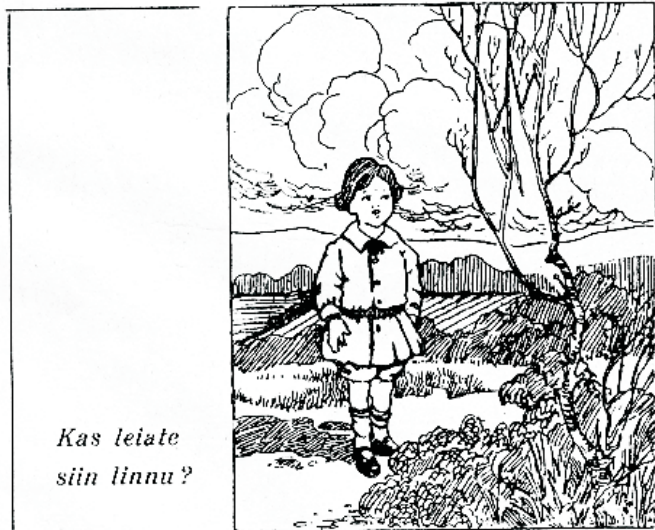
Ma läksin kiirustades linna ja tulin jama ruttu tagasi, sest olin väga nälgine, pealegi tahtsin veel kühugi jõuda õigeks ajaks. Jõudes tagasi, ma nägin juba eemalt, et meil oli juhtunud midagi ebaharilikku, sest kõik meie pere ja teenijad olid kogunud õue, toa ukse ette.

Kui ma jõudsin kohale, siis üks meestest pööras piisafilmi minu poole ja ütles: „Sinu isa on surmud. Jõudes sind saatmast koju, ta varises õues kokku ja suri. Tema viimised sõnad olid need, mis ta sinu vastu rääkis. Kas mäletad, mis ta sulle ütles?“

Ma ei ütelnud seda temale, mõeldes, et ma ei ole alati olnud nii hea poeg, kui oleksin pidanud olema.

Jutustaja lõpetas kõneluse ja vaikis tükk ajaks. Siis ta vaatas minu poole ja ütles lahkest: „Olen niiid juba elatunud mees, aga ma olen alati oma elus tänanud Jumalat nende isa suust kuulnud sõnade eest. Jah, mu kõrvus helisewad veel praegu sõnad: „Täna sind, Paul, ja oled olnud alati mulle sõnakuulelik poeg!“

Rikas isa

Kas leiate
siin linnu?

„Mu isa on rikas,“ ütles väike Karl oma tädi käe kõrval jalutades. „Kõik see maa on tema oma, ja see maja, see laut ja see järw.“

„Minu isa on ka rikas,“ vastas tädi, waadates illes taeva poole.

„Rohelised põllud ja aasjad on kõik tema omad, ja sinine taewas ning kuldne päike — kõik need on tema omad.“

„Kes on siis ju isa?“ küsis Karl.

„Jumal on minu taevane Isa,“ oli tädi vastus.

„Ta lõi jelle maailma ja kõik kaunid asjad, ja need kõik kuuluvad temale, aga ta on jätnud need oma laste hoole teatawaks ajaks. Ta ootab, et me kõik Leda oma ilimaks Jaks tunnustaks, meie kätte usaldatud warandusi õiglaselt kajutaks ja Leda kõige jelle eest tänaks.“

„Meie Aeg“ nr. 3. 4. märts 1935. VI aastakäik.

Jlmut kord kuus. S. P. Udu. R. Eesti Liidu väljaanne. Toimetus ja talitus Tallinnas, Merepuiestee 14-a. Tel. 309-41. Wastutaw toimetaja: M. Bärengrub. Abitoimetaja: S. Pilt. Hind: aastaks 2 krooni, poolaastaks 1 kroon 10 senti, üffinumber 20 senti. Tellimine kõigist postiasutustest.

